NORAKSTS
Lieta Nr.A42174805
AA43-1185-10/7

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2010.gada 17.jūnijā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja Ļ.Kušnire,
tiesneses S.Gintere un L.Slica,

piedaloties pieteicējam *J.V.* un atbildētājas valsts akciju sabiedrības „Privatizācijas aģentūra" pārstāvei *I.Ē.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz *J.V.* pieteikumu par valsts akciju sabiedrības „Privatizācijas aģentūra" 2004.gada 9.decembra lēmuma Nr.204/1270 atcelšanu un labvēlīga administratīvā akta izdošanu, sakarā ar valsts akciju sabiedrības „Privatizācijas aģentūra" apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2006.gada 19.jūnija spriedumu daļā.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicējs *J.V.* 1999.gada 9.augustā iegādājās no valsts akciju sabiedrības „Privatizācijas aģentūra" (turpmāk – Aģentūra) garāžu */adrese/*.

2000.gada 20.septembrī *J.V.* iesniedza Aģentūrā iesniegumu par zemesgabala, uz kura atrodas garāža, privatizāciju.

[1.1] Aģentūra ar 2001.gada 22.novembra lēmumu apstiprināja attiecīgā zemesgabala privatizācijas noteikumus (turpmāk – 2001.gada privatizācijas noteikumi). Atbilstoši šiem noteikumiem zemesgabala nosacītā cena bija 932 lati.

Ar 2003.gada 25.septembra lēmumu Nr.191/1491 (turpmāk – Lēmums Nr.191/1419) Aģentūra atzina minētos privatizācijas noteikumus par spēku zaudējušiem, jo pieteicējs nebija izmantojis savas pirmpirkuma tiesības.

[1.2] 2003.gada 25.novembrī *J.V.* lūdza Aģentūru atsākt zemesgabala privatizāciju.

Aģentūra ar 2004.gada 11.maija lēmumu noteica, ka zemesgabala cena nosakāma atbilstoši īpašuma vērtēšanas standartiem.

[1.3] *J.V.* 2004.gada 24.septembrī iesniedza Aģentūrai pretenziju, kurā lūdza apturēt jauno privatizācijas noteikumu izstrādi, atcelt 2003.gada lēmumu, izsniegt *J.V.* 2001.gada privatizācijas noteikumus, kā arī ļaut izmantot pirmpirkuma tiesības saskaņā ar šiem privatizācijas noteikumiem. Pretenzijā norādīts, ka *J.V.* neizmantoja savas pirmpirkuma tiesības, jo

nebija saņēmis 2001.gada privatizācijas noteikumus. Turklāt zemesgabala jaunā privatizācijas cena esot vairāk kā 13 reizes lielāka par iepriekšējo.

[1.4] Aģentūra ar 2004.gada 9.decembra lēmumu Nr.204/1270 (turpmāk – Lēmums Nr.204/1270) noraidīja pretenziju.

[2] 2005.gada 13.janvārī Administratīvajā rajona tiesā saņemts *J.V.* (turpmāk – pieteicējs) pieteikums, kurā lūgts atcelt Lēmumu Nr.191/1491 un Lēmumu Nr.204/1270, uzlikt Aģentūrai pienākumu atļaut *J.V.* privatizēt zemesgabalu */adrese/*, kadastra numurs */kadastra numurs/*, saskaņā ar 2001.gada privatizācijas noteikumiem un tiesas izdevumu un ar lietas vešanu saistīto izdevumu piedziņu.

[3] Administratīvā rajona tiesa ar 2006.gada 19.jūnija spriedumu daļēji apmierināja pieteikumu, atcēla Lēmumu Nr.204/1270 ar tā pieņemšanas dienu, uzdeva Aģentūrai divu nedēļu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas piedāvāt pieteicējam noslēgt privatizējamā zemesgabala */adrese/*, kadastra numurs */kadastra numurs/*, pirkuma līgumu saskaņā ar 2001.gada privatizācijas noteikumiem, noraidīja pieteikumu daļā par ar lietas vešanu saistīto izdevumu piedziņu.

Administratīvā rajona tiesa atzina, ka tā kā nav pierādīts fakts, ka pieteicējs likumā noteiktā kārtībā līdz 2003.gada 25.septembrim, kad 2001.gada privatizācijas noteikumi tika atzīti par spēkā neesošiem, būtu saņēmis šos privatizācijas noteikumus, tad nevar uzskatīt, ka pieteicējs nav izmantojis savas pirmpirkuma tiesības likuma „Par valsts un pašvaldību īpašuma objektu privatizāciju" 85.panta otrās daļas noteiktajā kārtībā. Līdz ar to pieteicējam vēl aizvien saglabājas tiesības izmantot savas pirmpirkuma tiesības saskaņā ar 2001.gada privatizācijas noteikumiem.

[4] Par Administratīvās rajona tiesas 2006.gada 19.jūnija spriedumu daļā, ar kuru atcelts Lēmums Nr.204/1270 ar tā pieņemšanas dienu un uzdots Aģentūrai divu nedēļu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas piedāvāt pieteicējam noslēgt privatizējamā zemesgabala */adrese/* (kadastra Nr.*/kadastra numurs/*) pirkuma līgumu saskaņā ar 2001.gada privatizācijas noteikumiem, Aģentūra iesniedza apelācijas sūdzību. Apelācijas sūdzībā norādīti šādi argumenti.

[4.1] Tiesa faktiski uzdevusi Aģentūrai pārkāpt privatizāciju regulējošās tiesību normas, proti, likuma „Par valsts un pašvaldību īpašuma objektu privatizāciju" 71.panta pirmo daļu un Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma 8.pantu.

[4.2] Neatkarīgi no fakta, vai pieteicējs saņēma 2001.gadā apstiprinātos privatizācijas noteikumus vai nē, Aģentūra nav tiesīga pārkāpt tiesību normas un 2006.gadā pārdot pieteicējam zemesgabalu par 2001.gada cenu.

[4.3] 2001.gadā apstiprināto privatizācijas noteikumu 6.2. – 6.4.punkts paredzēja, ka apbūves īpašniekam viena mēneša laikā no privatizācijas noteikumu saņemšanas ir jāiesniedz rakstisks apliecinājums par pirmpirkuma tiesību izmantošanu, jāiemaksā drošības nauda, jāiesniedz privatizācijas noteikumu 6.3.1.punktā uzskaitītie dokumenti. Tikai pēc minēto nosacījumu izpildes tiek pieņemts lēmums par apbūves īpašnieka atzīšanu par zemesgabala pircēju, un tikai pēc tam atbildētājs uzaicina pircēju parakstīt zemesgabala pirkuma līgumu. Līdztekus jautājumam par zemesgabala kadastrālo vērtību nav iespējams izpildīt tiesas uzlikto pienākumu, jo tas neatbilst privatizācijas procesam.

[4.4] No pretenzijas skaidri redzams, ka pieteicējs izsaka neapmierinātību sakarā ar jaunu zemesgabala privatizācijas noteikumu izstrādi un izsaka vēlmi privatizēt valsts zemesgabalu saskaņā ar 2001.gadā apstiprinātajiem privatizācijas noteikumiem un tajos noteikto cenu.

Turklāt nevar uzskatīt, ka Aģentūra, izskatot pieteicēja pretenziju, atjaunoja administratīvo procesu attiecībā uz Lēmumu Nr.191/1491, jo ar Lēmumu Nr.204/1270 iepriekš minētais lēmums vispār netika pārskatīts.

[4.5] Aģentūra nepiekrīt tiesas norādītajam, ka tās faktiskā rīcība 2001.gada privatizācijas noteikumu izsniegšanā ir pārskatīta ar 2004.gada 9.decembra lēmumu Nr.204/1270, un atbilstoši Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 91.panta otrajai un trešajai daļai šādi izvērtēta iestādes faktiskā rīcība iegūst administratīvā akta formu un tas ir pārsūdzams kā administratīvais akts. Tiesa piemērojusi tiesību normu, kas attiecas uz iesniegumiem, kuri iesniegti pirms iestādes faktiskās rīcības veikšanas vai pirms tās pabeigšanas.

Pieteicējs nekad nav apstrīdējis Aģentūras faktisko rīcību attiecībā uz 2001.gada privatizācijas noteikumu izsniegšanu. Ar Lēmumu Nr.204/1270 noraidīta pieteicēja pretenzija par pirmpirkuma tiesību realizāciju nevis noraidītas viņa tiesības vispār iegūt īpašumā zemesgabalu.

[5] Paskaidrojumos par apelācijas sūdzību pieteicējs norāda, ka Aģentūra to iesniegusi 2006.gada 19.jūlijā – dienā, kad spriedums jau stājās spēkā. Tādējādi apelācijas sūdzība nav iesniegta APL noteiktajā termiņā, tas ir, līdz 2006.gada 18.jūlijam.

[6] Izskatījusi lietu sakarā ar Aģentūras apelācijas sūdzību, Administratīvā apgabaltiesa ar 2008.gada 18.februāra spriedumu noraidīja pieteikumu daļā par Lēmuma Nr.204/1270 atcelšanu un pienākuma uzlikšanu Aģentūrai atļaut pieteicējam privatizēt zemesgabalu */adrese/* saskaņā ar 2001.gada privatizācijas noteikumiem. Noraidīja pieteicēja lūgumu par procesuālā termiņa atjaunošanu pieteikuma iesniegšanai par Lēmuma Nr.191/1491 atcelšanu daļā, kas skar pieteicēja tiesības un izbeidza tiesvedību daļā par Lēmuma Nr.191/1491 atcelšanu.

[7] Par Administratīvās apgabaltiesas 2008.gada 18.februāra spriedumu pieteicējs iesniedza kasācijas sūdzību, kurā lūdza atcelt Administratīvās apgabaltiesas spriedumu.

[8] Ar Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta (turpmāk – Senāts) 2008.gada 2.oktobra spriedumu Administratīvās apgabaltiesas 2008.gada 18.februāra spriedums atcelts daļā, ar kuru noraidīts *J.V.* pieteikums daļā un lieta nosūtīta jaunai izskatīšanai Administratīvajai apgabaltiesai.

[9] Ar Administratīvās apgabaltiesas 2009.gada 2.marta spriedumu apmierināts pieteikums daļā. Atzīta par prettiesisku Aģentūras bezdarbība, nenosūtot pieteicējam noteiktā kārtībā un termiņā 2001.gada privatizācijas noteikumus, Lēmumu Nr.191/1491 un Lēmumu Nr.204/1270. Noraidīts pieteikumu daļā par pienākuma uzlikšanu Aģentūrai atļaut pieteicējam privatizēt zemesgabalu */adrese/*, k/n */kadastra numurs/* saskaņā ar 2001.gada privatizācijas noteikumiem.

[10] Ar Senāta 2009.gada 11.decembra spriedumu (turpmāk – Spriedums) Administratīvās apgabaltiesas 2009.gada 2.marta spriedums atcelts daļā, ar kuru noraidīts pieteikums daļā, un lieta nosūtīta jaunai izskatīšanai Administratīvajai apgabaltiesai.

[11] Tiesas sēdē atbildētāja pārstāve uzturēja apelācijas sūdzību uz tajā norādīto argumentu pamata.

Pieteicējs apelācijas sūdzību neatzina un lūdza apmierināt pieteikumu, atzīstot viņam tiesības privatizēt zemesgabalu par cenu, kāda zemesgabalam bija noteikta 2001.gada privatizācijas noteikumos.

Motīvu daļa

[12] Pārbaudījusi administratīvās lietas materiālus un noklausījusies administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumus, Administratīvā apgabaltiesa secina, ka apelācijas sūdzība ir nepamatota, bet pieteikums ir apmierināms.

[13] Lietā nav strīda par pieteicēja tiesībām privatizēt attiecīgo zemesgabalu. Strīds lietā ir par to, vai atbildētājam bija pamats atcelt 2001.gada privatizācijas noteikumus un no jauna izstrādātajos zemesgabala privatizācijas noteikumos cenu zemesgabalam noteikt, pamatojoties uz Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu izmantošanas pabeigšanas likuma 8.pantu.

Apgabaltiesas ieskatā konkrētajā gadījumā šāds pamats atbildētājam nav konstatējams, līdz ar to attiecīgais zemesgabals ir privatizējams

saskaņā ar 2001.gada privatizācijas noteikumiem par tajos noteikto cenu, tas ir, Ls 940.

Apgabaltiesas viedoklis izriet no šādiem apsvērumiem.

[14] Likuma „Par valsts un pašvaldību īpašuma objektu privatizāciju" 85.panta pirmā daļa (*redakcijā, kas bija spēkā 2001.gada privatizācijas pieteikumu pieņemšanas laikā*) noteic, ka ne vēlāk kā divu nedēļu laikā pēc atsevišķa apbūvēta zemesgabala privatizācijas noteikumu apstiprināšanas Privatizācijas aģentūra vai pašvaldība piedāvā tā īpašuma objekta īpašniekam, kurš atrodas uz šā zemesgabala, noslēgt privatizējamā zemesgabala pirkuma līgumu saskaņā ar apstiprinātajiem zemesgabala privatizācijas noteikumiem, ierakstītā vēstulē nosūtot minētajai personai šos noteikumus vai nododot tos šai personai vai tās pilnvarotam pārstāvim pret parakstu.

Minētā panta otrā daļa noteic, ka šā panta pirmajā daļā minētajam īpašuma objekta īpašniekam jādod atbilde mēneša laikā pēc zemesgabala privatizācijas noteikumu saņemšanas, iesniedzot Privatizācijas aģentūrai vai pašvaldībai zemesgabala privatizācijas noteikumos pieprasītos dokumentus un ziņas.

Ņemot vērā, ka izskatāmajā gadījumā pieteicējs ir īpašuma objekta, kurš atrodas uz privatizējamā zemesgabala, īpašnieks un viņš noliedz, ka būtu no atbildētāja saņēmis 2001.privatizācijas noteikumus, savukārt atbildētājs pretējo nespēj pierādīt, ir konstatējams, ka atbildētājs konkrētajā gadījumā neizpildīja viņam no likuma izrietošus pienākumus. Apgabaltiesas ieskatā minētais vienlaicīgi nozīmē, ka pieteicējam nebija iespējams reaģēt uz piedāvājumu tādā kārtībā, kā to nosaka likuma „Par valsts un pašvaldību īpašuma objektu privatizāciju" 85.panta otrā daļa.

Tādējādi atbildētāja lēmuma pamatojums, atzīstot par spēkā neesošiem 2001.gada privatizācijas noteikumus uz tā pamata, ka pieteicējs neizmantoja savas tiesības likumā noteiktajā kārtībā un termiņā, ir nepamatots pēc būtības. Nav iespējams noteiktajā termiņa izmantot savas tiesības piekrist vai nepiekrist piedāvājumam pirkt zemesgabalu, ja piedāvājums nemaz nav izteikts.

Minētais nozīmē, ka atbildētājam nebija dibināta pamata atcelt 2001.gada privatizācijas noteikumus un vēlāk pieņemt jaunus noteikumus ar pieteicējam neizdevīgākiem noteikumiem daļā par privatizējamā zemesgabala cenu uz tā pamata, ka pieteicējs likumā noteiktajā kārtībā un termiņā neizmantoja zemesgabala pirmpirkuma tiesības.

[15] Atbildētājs, iebilstot prasījumam, norāda, ka tiesiski nav iespējams tagad zemesgabalu privatizēt par cenu, kas noteikta pēc stāvokļa uz 2001.gadu, ņemot vērā, ka saskaņā ar pašreiz spēkā esošo regulējumu – Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu pabeigšanas likuma 8.pantu – zemesgabala pārdošanas cena ir jānosaka, ņemot vērā zemesgabala aktuālo kadastra vērtību.

Minētais iestādes arguments nav pamatots turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

[15.1] Apgabaltiesas ieskatā konkrētajā gadījumā normāla privatizācijas procesa kārtība un gaita tika izjaukta un privatizācijas process ir nesamērīgi ieildzis atbildētāja nolaidības dēļ, vispirms iestādei neizpildot paziņošanas pienākumu, tālāk nepamatoti atceļot 2001.gada privatizācijas noteikumus un pavēršot procesu uz personas gribas izteikšanas stadiju, no jauna izstrādājot privatizācijas noteikumus, kuros zemesgabala cena noteikta atbilstoši aktuālam regulējumam.

Šādos apstākļos iestādes piedāvājums pieteicējam privatizēt zemesgabalu par cenu, kas vairakkārt pārsniedz to cenu, par kādu viņš to būtu varējis privatizēt 2001.gadā, ja viņam to nebūtu liegusi iestādes nolaidība, ir interpretējams kā privātpersonas tiesību ievērošanas principa pārkāpums.

[15.2] APL 350.panta pirmā daļa noteic, ka tiesību normu interpretācija (tulkojums), kas izteikta kasācijas instances tiesas spriedumā, ir obligāta tiesai, kura šo lietu izskata no jauna.

Izskatāmajā gadījumā Senāts, interpretējot Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu pabeigšanas likuma (*stājās spēkā 2005.gada 1.septembrī*) pārējas noteikumu 1.punkta 1.apakšpunktu, kas noteic, ka šā likuma 8.panta noteikumi par cenas noteikšanas kārtību nav piemērojami, ja privatizācijas noteikumi personai ir nosūtīti un šī persona privatizācijas noteikumos paredzētajā termiņā iesniedz Privatizācijas aģentūrai apliecinājumu, ka piekrīt privatizēt valsts īpašuma objektu saskaņā ar šiem privatizācijas noteikumiem, atzina, ka taisnīguma un privātpersonas tiesību ievērošanas princips prasa, lai pārējas noteikumu 1.punkta 1.apakšpunktā tiesiskās sekas pēc analoģijas tiktu attiecinātas arī uz gadījumu, kad šajā normā paredzētam nosacījumam par privatizācijas noteikumu nosūtīšanu personai būti bijis jāiestājas, bet tas neiestājās iestādes nolaidības dēļ.

[15.3] Ņemot vērā Senāta spriedumā izteikto tiesību normas interpretāciju un apstākli, ka atbildētāja bezdarbība, nenosūtot noteiktajā kārtībā un termiņa pieteicējam 2001.gada privatizācijas noteikumus, atzīta par prettiesisku ar Administratīvās apgabaltiesas 2009.gada 2.marta spriedumu (spriedums šajā daļā kasācijas kārtībā nav pārsūdzēts un ir stājies likumīgā spēkā), secināms, ka konkrētajā gadījumā ir konstatējami priekšnoteikumi, kas atbilstoši Senāta atziņām ir pamats piemērot tiesiskās sekas, kas izriet no Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu pabeigšanas likuma pārējas noteikumu 1.punkta 1.apakšpunkta. Proti, tā kā 2001.gada privatizācijas noteikumus pieteicējs nesaņēma atbildētāja nolaidības dēļ, kas automātiski nozīmē, ka viņam nebija iespējams iesniegt atbildētājam apliecinājumu par piekrišanu privatizācijas noteikumiem, atbildētājam nebija arī pamata privatizējamā zemesgabala cenu noteikt, pamatojoties uz Valsts un pašvaldību īpašuma privatizācijas un privatizācijas sertifikātu pabeigšanas likuma 8.pantu.

[16] Attiecībā uz pirmās instances spriedumu norādāms, ka tiktāl ciktāl pirmās instances tiesa nosprieda uzdot atbildētājam piedāvāt pieteicējam noslēgt zemesgabala pirkuma līgumu saskaņā ar 2001.gada privatizācijas noteikumiem, spriedums ir pareizs un pamatots.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

apmierināt *J.V.* pieteikumu.

Uzdot valsts akciju sabiedrībai „Privatizācijas aģentūra" pienākumu viena mēneša laikā kopš sprieduma spēkā stāšanās dienas piedāvāt *J.V.* noslēgt privatizējamā zemesgabala */adrese/*, kadastra numurs */kadastra numurs/*, pirkuma līgumu saskaņā ar valsts akciju sabiedrībai „Privatizācijas aģentūra" 2001.gada 22.novembra lēmumu apstiprinātajiem zemesgabala privatizācijas noteikumiem.

Spriedumu var pārsūdzēt 30 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas Augstākās tiesas Senāta administratīvo lietu departamentā, kasācijas sūdzību iesniedzot Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja	*(paraksts)*	Ļ.Kušnire
Tiesneses	*(paraksts)*	S.Gintere
	(paraksts)	L.Slica

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās apgabaltiesas tiesnese Ļ.Kušnire
Rīgā, 2010.gada 17.jūnijā